

Ю. О. Фтемов¹
Д. А. Окіпняк¹
А. С. Окіпняк²
В. М. Малюк¹

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ РОЗВІДКИ ТА ПОДОЛАННЯ МІННО-ВИБУХОВИХ ЗАГОРОДЖЕНЬ

¹Національна академія сухопутних військ

²Кам'янець-Подільський державний аграрно-технічний університет

Анотація

Об'єктом даного дослідження є моніторинг сучасного стану засобів розвідки та подолання мінно-вибухових загороджень (МВЗ), порівняльний аналіз засобів розвідки та подолання МВЗ, що знаходяться на озброєнні Збройних сил України та країн-учасниць членів НАТО. Визначення перспективних напрямків модернізації озброєння та військової техніки (ОВТ) з метою удосконалення процесу пошуку вибухонебезпечних предметів (ВНП)

Ключові слова: військова техніка, засоби розмінування, вибухонебезпечний предмет, мінно-вибухові загородження

Abstract

The object of this study is to monitor the current state of reconnaissance and overcoming minefields, a comparative analysis of the means of intelligence and overcoming minefields, in service with the Armed forces of Ukraine and countries participating in NATO. Definition of perspective directions of modernization of weapons and military equipment with the goal of improving the process of searching for explosive items

Keywords: military equipment, demining, explosive subject, minefields

Одним із завдань оборонно-технічного співробітництва є використання можливостей НАТО в інтересах розвитку ОВТ ЗСУ з урахуванням кращих світових стандартів щодо проведення розмінування. Адже в останні роки міжнародна спільнота все більше усвідомлює масштаби та гостроту проблеми, що стосується мін та ВНП, крім того територія України, за часів найбільших війн (Перша та Друга світова) знаходилась в епіцентрі подій. Не зважаючи на той факт, що, наприклад, Друга Світова війна вже закінчилась, сапери щоденно вилучають ВНП, внаслідок яких часто гинуть люди. Крім того з початком конфлікту на Сході України групи розмінування Збройних Сил України працюють на звільнених територіях Донецької та Луганської областей. Під час роботи

фахівці з розмінування мають справу з великою кількістю залишених терористами розтяжок, мін та інших боєприпасів, які не розірвалися. [1]

Сучасні засоби розвідки та подолання мінно-вибухових загороджень (МВЗ) включають в себе спорядження, технічні засоби і устаткування, які використовуються для безпечного виконання різноманітних завдань щодо пошуку та знешкодження ВВП. Для пошуку окремих протитанкових, протипіхотних, протитранспортних та об'єктних мін, а також авіабомб та артилерійських снарядів, що не вибухнули на озброєнні інженерних військ ЗСУ знаходяться наступні вироби: індукційні і радіохвильові міношукачі ИМП, ИМП-2, МИВ, РВМ-2, РВМ-2М; бомбошукачі (шукачі феромагнітних тіл – ИМБ); для пошуку радіопідричників – ИНМ; механічні приладдя: комплекти засобів розвідки і розмінування КР-И та КР-О щупи, кішки, каткові трали КМТ-5М, КМТ-6; КМТ-7; КМТ-8, КМТ-10.

В свою чергу підрозділи військ НАТО приділяють значну увагу високій рухливості військ на полі бою і в усій зоні бойових дій. При цьому інженерні війська повинні створювати умови, що дозволяють частинам і з'єднанням в гранично стислі терміни здійснювати необхідні пересування на будь-якій місцевості в різних кліматичних і погодних умовах. На думку військових фахівців НАТО, противник буде широко застосовувати системи загороджень, в першу чергу мінно-вибухові. У зв'язку з цим в Північноатлантичному блоці особлива увага приділяється підготовці військ до того, щоб швидко і з мінімальними втратами долати ці МВЗ. Для цього практично у всіх бойових підрозділах є штатні засоби мінної розвідки (табельні щупи, переносні міношукачі тощо) [2].

У арміях країн-учасниць НАТО широко представлені міношукачі головним чином американського виробництва. У США досліджувалася також можливість використання для пошуку мін приладу, що працює за принципом радіолокації в короткоімпульсних режимах. Іноземні спеціалісти приділяють значну увагу відбору та дресируванню собак для пошуку мін, особливо мін-пасток, адже собаки здатні виявити міни по запаху вибухової речовини. Крім того створена нова мобільна система розмінування, що дозволяє за допомогою лазера знищувати саморобні вибухові пристрої і боєприпаси, що не розірвались. Встановлена на автомобілі з підвищеною мінною стійкістю система значно прискорює процес очищення території в порівнянні з роботою саперів. Машина також, оснащується маніпулятором, який дає можливість переміщати знешкоджені пристрої, боєприпаси і уламки вагою до 23 кілограмів. Крім вказаних засобів розмінування в підрозділах військ НАТО широко застосовують малі бойові роботизовані системи розмінування типу Talon і PackBot.

Для вирішення завдань, що вимагають чималої людської сили, існує робот АСЕР. На роботизовану систему розмінування АСЕР може встановлюватися мінний трал, що допомагає усувати протипіхотні міни.

Провівши моніторинг сучасного стану засобів розвідки та подолання МВЗ слід зазначити, що на сьогоднішній день гостро постала проблема їхнього удосконалення адже спорядження, що знаходиться на озброєнні ЗСУ хоч і відповідає вимогам і викликам сьогодення, але не є цілком безпечним. Роботизовані системи, в свою чергу, передбачають, що участь людини в процесі проведення розмінування зводиться до мінімуму і є абсолютно безпечною для життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Посібник з використання міжнародних стандартів протимінної діяльності (МСПМД) (IMAS) 01.10 Друге видання 1 січня 2003 р. Поправка 8, червень 2013 р. <http://www.mineactionstandards.org/>.

2. Справочник ORDATA 2 (International deminer's guide to UXO identification, recovery and disposal) [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.otechestvo.org.ua/main/20094/2226.htm>.

Фтемов Юрій Олександрович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, начальник кафедри ТПБ(О)З, Національна академія сухопутних військ, м. Львів, e-mail: ftemov@mail.ru

Окіпняк Дмитро Анатолійович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри ТПБ(О)З, Національна академія сухопутних військ, м. Львів, e-mail: vodolazd@mail.ru

Окіпняк Анатолій Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри ОП, Кам'янець-Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, e-mail: okipnyak@i.ua

Малюк Валерій Михайлович, викладач кафедри ТПБ(О)З, Національна академія сухопутних військ, м. Львів, e-mail: maliuk@mail.ru

Ftemov Yuri, Ph. D., head of department TUC(O)S National Army Academy, Lviv, e-mail: vodolazd@mail.ru

Okipniak Dmitry, Ph. D., Candidate of pedagogical of science, senior lecturer of department TUC(O)S National Army Academy, Lviv, e-mail: vodolazd@mail.ru

Okipniak Anatoly, Ph. D., Candidate of pedagogical of science, associate professor, associate professor of department of labor security, Kamianets - Podilskyi state agro-technical University, Kamianets-Podilskyi, e-mail: okipnyak@mail.ru

Maliuk Valerii, lecturer of department TUC(O)S National Army Academy, Lviv, e-mail: maliuk@mail.ru